

HELSE MØRE OG ROMSDAL HF
Postboks 1600

6026 ÅLESUND

Saksbehandler: Nina Tøgersen Allstrin
Telefon direkte: 95875899
Vår dato: 22.09.2023
Vår referanse: 23/10167-6

Deres dato: 25.04.2023
Deres referanse: Ketil Gaupset

Vedtak om konsesjon for Hjelset helikopterplass, akuttpsykehuset Nordmøre og Romsdal

1. Innledning

Mottaker: Helse Møre og Romsdal HF (997 005 562).

Luftfartstilsynet viser til søknad datert 25. april 2023 om fornyet konsesjon for å anlegge, drive og inneha Hjelset helikopterplass, akuttpsykehuset Nordmøre og Romsdal.

2. Bakgrunn

Nye Sykehuset Nordmøre og Romsdal er under oppføring, og planlegges å stå klart våren 2025. Sykehuset skal erstatte sykehusene i Kristiansund og Molde, samt sykehuspsykiatrien på Hjelset, og vil dekke et område på omtrent 120 000 innbyggere. Det er prosjektert en helikopterlandingsplass øst på sykehusområdet, med direkte tilknytning til akuttmottaket. Landingsplassen skal benyttes i forbindelse med HEMS-operasjoner (Helicopter Emergency Medical Services), og er dimensjonert for å ta imot Forsvarets redningshelikopter AW101, samt øvrig private redningshelikopter.

Det søkes om konsesjon for et trafikkomfang på maksimalt 420 flybevegelser per år, og maksimalt 8 flybevegelser per uke. Av disse flybevegelesene er det forventet at EC135 utfører ca. 80, AW139 utfører ca. 310 og AW101 ca. 30. Ettersom landingsplassen skal brukes i forbindelse med akutte oppdrag, er det behov for at den er åpen og tilgjengelig hele døgnet for VFR-flygning, året rundt.

3. Høringen

I henhold til lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven), § 7-6, første ledd, andre punktum, skal det være innhentet uttalelse fra vedkommende kommunale og andre myndigheter før det treffes avgjørelse om konsesjonssøknaden.

Søknaden ble 12. juni 2023 sendt til Molde kommune, Statsforvaltaren i Møre og Romsdal og Møre og Romsdal fylkeskommune, samt lagt ut for offentlig høring på Luftfartstilsynets internettsider, med frist til uttalelse 8. september 2023.

Møre og Romsdal fylkeskommune ga innspill i e-post datert 14. september 2023. Her fremgår det at fylkeskommunen ikke har noen innspill til høringen. De viser til at fylkeskommunens ansvarsområde er godt sikret gjennom vedtatte arealplaner, hvor også helikopterlandingsplassen er lokalisert. De påpeker at dersom landingsplassen skulle være tenkt lokalisert andre steder, forutsetter de at det blir sendt på høring til dem som dispensasjon fra planen eller endring av planen.

For øvrig mottok vi ingen innspill i saken.

4. Luftfartstilsynets vurdering

4.1. Vurderingstema «allmenne hensyn»

Hvorvidt en søknad om konsesjon skal avslås eller helt eller delvis innvilges, beror på en vurdering av om innvilgelse av søknaden om konsesjon er «forenlig med allmenne hensyn», jf. luftfartsloven § 7-6, første ledd, første punktum. Vurderingen må sees i sammenheng med § 7-7, hvor det er bestemt at konsesjon gis «for bestemt tid og på slike vilkår som finnes påkrevd».

Ordlyden viser til en bred helhetsvurdering. Med utgangspunkt i de faktiske forhold i saken og de allmenne hensynene som gjør seg gjeldende, skal Luftfartstilsynet gjøre en skjønnsmessig vurdering av om konsesjon skal innvilges, hvilke betingelser som skal gjelde for innvilgelsen, og hvilken periode konsesjon innvilges for.

De viktigste skjønnstemaene for vurderingen er presisert i forskrift 11. januar 2007 nr. 40 om konsesjon for landingsplasser (konsesjonsforskriften), § 1, bokstav b. Her angis det at forskriftens formål bl.a. er

«Å sikre en samfunnstjenlig luftfart og en hensiktsmessig disponering av arealer, og at vurderingen av konsesjonssøknader skjer ut fra hensynet til miljø, helse, flysikkerhet, næringsinteresser, reguleringsplan, kulturlandskap, samt hensynet til regional utvikling og bosetting».

4.2. Vurdering av «allmenne hensyn»

4.2.1. Innledning

Innledningsvis viser Luftfartstilsynet til at landingsplassen skal etableres i forbindelse med nytt akuttsykehus, og vil således være av viktig samfunnsmessig betydning. Landingsplassen er planlagt å erstatte to eksisterende landingsplasser, i henholdsvis Kristiansund og Molde. Vår vurdering tar dermed utgangspunkt i at innvilgelse av søknaden vil ha stor og positiv betydning

for samfunnet. Dette utgangspunktet trekker i retning av at innvilgelse av søknaden vil være i tråd med allmenne hensyn.

4.2.2. Forholdet til kommunal arealplan

Det følger av luftfartsloven § 7-6, tredje ledd, at konsesjon ikke kan gis i strid med vedtatte arealplaner etter plan- og bygningsloven. Konsesjonen kan likevel gis i strid med arealplanen dersom vedkommende plan- og bygningsmyndighet samtykker til ferdigbehandling av konsesjonssøknaden.

I høringsbrevet skrev vi at søker bare har opplyst at landingsplassen er innenfor formålsgrensen, men at ettersom vi ikke hadde sett arealplanen ønsket vi at kommunen skulle bekrefte dette ovenfor oss.

Kommunen har ikke kommet med innspill i saken, men vi viser til innspillet fra fylkeskommunen, samt det helseforetaket skriver i konsesjonssøknaden, og legger til grunn at landingsplassen er i tråd med vedtatte arealplaner.

4.2.3. Landingsplassens miljøpåvirkning

Luftfartstilsynet vil innledningsvis bemerke at konsesjonsreglene i luftfartsloven §§ 7-5 til 7-7 ikke omhandler flyging generelt. Konsesjonsbehandlingen gjelder kun bruken av selve landingsplassen, herunder den delen av flyoperasjonen som gjelder innflyging til og landing på landingsplassen, operasjoner på landingsplassen og avgang fra landingsplassen. Det er altså bare konsekvensene av etablering og drift av landingsplassen, herunder flyoperasjonene som har en direkte sammenheng med den, som er gjenstand for vurdering i medhold av konsesjonsbestemmelsene. Den delen av operasjonen som utføres etter at luftfartøy har tatt av og før det påbegynner landing faller utenfor konsesjonsbehandlingen.

Søker trekker frem i miljøutredningen i søknaden at etablering av helikopterlandingsplassen bare utgjør en liten del av det samlede fotavtrykket i forbindelse med etablering av det nye sykehuset. Søker viser i tillegg til at helikopterlandingsplassen skal erstatte landingsplassene som ligger i Kristiansund og Molde, og skriver at denne samlokaliseringen totalt sett vil føre til noe mindre utslipp fra helikopteraktiviteten. Så vidt Luftfartstilsynet kan se, er det ikke gjort noen beregninger om at samlokaliseringen faktisk vil redusere utslippene fra denne aktiviteten, og slik sett er det ikke dokumentert at samlokalisering medfører mindre utslipp. Vi ser imidlertid ikke bort ifra at samlokalisering kan føre til effektivisering og dermed noe mindre utslipp.

I miljøutredningen fremkommer det videre at det ikke skal etableres noe drivstoffanlegg ved landingsplassen, og at det ikke planlegges vedlikehold av fartøy som kan føre til utslipp av kjemikalier som kan skade naturverdiene i området. For det tilfelle at det likevel benyttes kjemikalier, forutsetter Luftfartstilsynet det at dette skjer i samsvar med nødvendige tillatelser fra forurensningsmyndigheten.

I denne forbindelse viser vi videre til at det ikke har kommet inn noen motforestillinger mot etableringen av landingsplassen, og at det heller ikke er noen av høringsinstansene som har vist til landingsplassens negative miljøpåvirkning. Slik vi ser det er miljøpåvirkningen av hele prosjektet som etableringen av sykehuset utgjør, ivaretatt gjennom kommunens arealplanbehandling.

4.2.4. Støybelastning

Søker har fått utarbeidet en støyberegning i tråd med kravene i konsesjonsforskriften. Støyberegningen viser at et helsebygg blir liggende i rød støysone, og at ni boligbygg, to barnehager og ett helsebygg blir liggende i gul støysone. Det bemerkes at et av boligbyggene består av flere leiligheter, slik at antallet boenheter er flere enn ni. I rapporten vises det til at retningslinje T-1442 anbefaler at alle bygninger med støyømfintlig bruksformål innenfor støysonekartet skal kartlegges med tanke på innendørs støynivå i oppholdsrom, og at fasadeisolasjon for disse bygningene skal vurderes på grunnlag av den kartleggingen. I denne forbindelse viser Luftfartstilsynet også til forurensningsforskriftens tiltaksgrense for innendørs støynivå, jf. forskrift 1. juni 2001 nr. 931 om beregning av forurensning, § 5-4.

Det er for øvrig ikke kommet inn noen høringsinnspill som kommenterer støybelastningen som landingsplassen vil medføre.

Luftfartstilsynet viser til at det ligger noen bygninger med støyømfintlig bruksformål innenfor både rød og gul støysone. Det er i utgangspunktet ikke ønskelig at slike bygg skal utsettes for støybelastning på denne måten. Etter vår vurdering vil imidlertid tiltakene i både retningslinjene i T-1442 og tiltaksgrensene i forurensningsforskriften kunne bidra til å redusere den opplevde belastningen. I lys av viktigheten av helikopteraktiviteten ved sykehuset, finner Luftfartstilsynet at støybelastningen må anses å være akseptabel. Vi legger i denne forbindelse til grunn at Helse Møre og Romsdal HF, som tiltakshaver, sørger for å overholde de eventuelle pliktene som påhviler dem ifølge forurensningsforskriften og øvrig regelverk på området.

4.3. Oppsummering

På bakgrunn av punktene ovenfor og en helhetlig vurdering av de relevante hensynene i saken mener Luftfartstilsynet at innvilgelse av søknaden om konsesjon er forenlig med allmenne hensyn.

5. Vedtak

Med hjemmel i luftfartsloven § 7-5 flg. og konsesjonsforskriften gis Helse Møre og Romsdal HF konsesjon til å anlegge, drive og inneha Hjelset helikopterplass, akutt sykehuset Nordmøre og Romsdal. Konsesjonen gis for 10 år, frem til 1. oktober 2033. Vilkår for konsesjonen følger som vedlegg.

6. Klageadgang

Du/dere kan klage på dette vedtaket til Samferdselsdepartementet. En klage må sendes til Luftfartstilsynet innen 3 uker fra du/dere mottok vedtaket. Du/dere kan lese mer om klageadgangen her: [Saksbehandling \(luftfartstilsynet.no\)](https://www.luftfartstilsynet.no). Du/dere kan også ta kontakt med Luftfartstilsynet for å få mer informasjon om klageadgangen.

7. Orientering om gebyr

For behandlingen av søknaden skal det betales gebyr på NOK 39 800, jf. forskrift 17. januar 2023 nr. 58 om gebyr til Luftfartstilsynet mv. (BSL A 1-2) § 56, andre ledd.

Gebynet vil bli fakturert.

8. Orientering om teknisk og operativ godkjenning

Det kreves teknisk/operativ godkjenning fra Luftfartstilsynet dersom landingsplassen skal benyttes til:

- flyging i samsvar med instrumentflygereglene,
- luftrutetraffikk,
- flyging med landfly med betalende passasjerer,
- hoved- eller sekundærbase for ervervsmessig luftfartsforetak,

I tillegg til ved de ovennevnte aktiviteter kan Luftfartstilsynet bestemme at landingsplassen likevel skal ha teknisk/operativ godkjenning når det foreligger særlige grunner, jf. forskrift av 30. oktober 2001 nr. 1231 om krav til teknisk/operativ godkjenning punkt 4.2.

Med vennlig hilsen

Finn Owen Meling
Fagansvarlig
Direktoratsavdelingen

Nina Tøgersen Allstrin
Juridisk rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever derfor ikke signatur.